

MILJØstyrelsen
Pesticider og genteknologi
Departementet
EU og International koordination

11. marts 2008

J. nr. dep-243-00012
NSH/VM

GRUNDNOTAT TIL FMPU og FEU

Forslag til Kommissionsdirektiv om optagelse af aktivstofferne clofentezin, dicamba, difenoconazol, diflubenzuron, imazaquin, lenacil, oxidiazon, picloram og pyriproxyfen på bilag I til direktiv 91/414/EØF om plantebeskyttelsesmidler.

Resumé

Kommissionen foreslår, at aktivstofferne clofentezin, dicamba, difenoconazol, diflubenzuron, imazaquin, lenacil, oxidiazon, picloram og pyriproxyfen optages på bilag I til direktiv 91/414/EØF om plantebeskyttelsesmidler. Hvis forslagene bliver vedtaget, vil det betyde, at stofferne optages på bilag til bekæmpelsesmiddelbekendtgørelsen. Forslagene har ingen økonomiske konsekvenser for borgerne og kun marginale konsekvenser for staten og erhvervsliv. Det er ikke muligt umiddelbart at vurdere konsekvenserne af forslagene for miljøbeskyttelsesniveauet. Regeringen har ikke haft det nødvendige materiale og den nødvendige tid til at behandle sagen, hvorfor regeringen vil lægge vægt på, at sagen udsættes. Alternativt vil regeringen stemme imod Kommissionens forslag.

1. Status

Foreløbige forslag til Kommissionsdirektiver "Draft Commission Directive amending Council Directive 91/414/EEC to include aktivstofferne clofentezine, dicamba, difenoconazole, diflubenzuron, imazaquin, lenacil, oxidiazon, picloram and pyriproxyfen" er fremsendt til medlemsstaterne.

Forslagene har hjemmel i direktiv 91/414/EØF om plantebeskyttelsesmidler artikel 6, som fastlægger, at aktivstoffer skal optages på bilag I til direktivet.

Forslaget forventes at komme til afstemning i Den Stående Komité for Fødevarekæden og Dyresundhed den 13. – 14. marts 2008. Det skal vedtages i komitéprocedure efter forskriftsprocedure (1999/468/EF, art. 5).

Hvis der er kvalificeret flertal, udsteder Kommissionen direktivet. Opnås der ikke kvalificeret flertal, forelægger Kommissionen sagen for Rådet og underretter samtidig Europa

Parlamentet. Rådet kan med kvalificeret flertal vedtage forslaget uændret eller udtale sig mod det. Hvis der er kvalificeret flertal imod forslaget, skal Kommissionen behandle sagen på ny. Handler Rådet ikke inden en frist på højst tre måneder, kan Kommissionen udstede direktivet.

Da stofferne har været på markedet i EU før den 26. juli 1993, er baggrunden for forslaget direktivets artikel 8, stk. 2, hvorefter alle aktivstoffer, der var på markedet i EU før den 26. juli 1993 skal vurderes.

2. Formål og indhold

Det foreløbige forslag drejer sig om optagelse af aktivstofferne clofentezin, dicamba, difenoconazol, diflubenzuron, imazaquin, lenacil, oxidiazon, picloram og pyriproxyfen på bilag I (positivlisten) til direktiv 91/414/EØF om plantebeskyttelsesmidler.

Stofferne er blevet vurderet af en medlemsstat, og vurderingen er derefter behandlet i en mindre ekspertgruppe under Kommissionen. Ifølge forordning om revurdering af aktivstoffer, der blev ændret i 2007 med Forordning 1095/2007 kan et stof optages på bilag I uden at konsultere EFSA forinden, hvis der er klare indikationer af, at et stof ikke har skadelige effekter på sundhed eller miljø, herunder grundvandet. Dette følger også af forslaget om optagelse af de nævnte aktivstoffer. EFSA vil efterfølgende blive konsulteret om udkastet til vurderingsrapport, og denne udtalelse skal foreligge senest den 31. december 2010. Herefter skal Kommissionen opdatere vurderingsrapporten.

I de udkast til vurderingsrapport for de enkelte stoffer, der kommer til at høre til direktivforslaget, forventes angivet, at vurderingerne af stofferne ud fra de i bilag angivne anvendelsesområder har vist, at det kan antages, at stofferne og midler indeholdende disse stoffer opfylder betingelserne i henholdsvis artikel 4 og artikel 5 i direktiv 91/414/EØF for optagelse på bilag I; dvs. at der ikke er uacceptable effekter på sundhed og miljø.

Da vurderingsrapporterne endnu ikke er modtaget kan de angivne anvendelsesområder ikke beskrives.

Når et aktivstof er optaget på bilag I, er det efterfølgende en national opgave at tage stilling til, om de plantebeskyttelsesmidler, aktivstoffet indgår i, kan godkendes til brug i det pågældende land. Denne stillingtagen skal ske på grundlag af de såkaldte ”ensartede principper” (bilag VI til direktivet) samt den viden om aktivstoffet, der er opnået ved vurderingen. Denne vurdering er sammenfattet på datablade i en vurderingsrapport, som er knyttet til direktivforslaget.

Når medlemsstaterne efterfølgende skal vurdere plantebeskyttelsesmidler indeholdende stofferne, skal der ifølge udkastet til vurderingsrapport for nogle af stofferne tages særligt hensyn til visse risici. Det kan f.eks. være risikoen for udvaskning til grundvandet af aktivstoffet og dets nedbrydningsprodukter, risiko for vandmiljøet, eller risiko for sprøjteførere. Det vil endvidere være angivet, at der om nødvendigt skal indføres risikobegrænsende foranstaltninger.

I vurderingsrapporterne fastlægges bindende sundhedsmæssige værdier, og de anvendelsesområder, der er vurderet i forbindelse med direktivforslaget, angives.

Clofentezin, dicamba, difenoconazol, diflubenzuron, imazaquin, lenacil, oxidiazon, picloram og pyriproxyfen har ikke været til høring i den Videnskabelige Komité for Planter eller Panelet for Planter sundhed, Plantebeskyttelsesmidler og Restkoncentrationer heraf, da Kommissionen ikke har fundet det nødvendigt at stille specifikke spørgsmål om stofferne og vurderingerne.

Optagelse af stoffet på bilag I til direktiv 91/414 betyder, at Danmark forpligter sig til at acceptere fødevarer og foder med restindhold af stoffet, idet der i medfør af artikel 4, stk. 1, litra f i direktiv 91/414 bliver fastsat harmoniserede maksimalgrænseværdier for stoffet på en række afgrøder. Disse grænseværdier vil blive vurderet i forbindelse med, at de optages i særskilte direktiver.

3. Nærhedsprincippet

Kommissionen har ikke redegjort for nærhedsprincippet. Der er tale om gennemførelsesforanstaltninger af en allerede vedtaget rådsretsakt, hvorfor Regeringen vurderer, at forslagene er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

4. Konsekvenser for Danmark

Lovgivningsmæssige konsekvenser:

Hvis forslagene bliver vedtaget, vil stofferne blive optaget på bilag 7 til bekendtgørelse nr. 533 om bekæmpelsesmidler.

Der er i dag ikke godkendt midler med diflubenzuron, imazaquin, lenacil, oxadiazon eller picloram i Danmark.

Der er godkendt midler med clofentezin, dicamba, difenoconazol og pyriproxyfen i Danmark. Midler med clofentezin er godkendt til bekæmpelse af spindemider i frugttræer, midler med dicamba er godkendt til ukrudtsbekæmpelse i korn, midler med difenoconazol er godkendt til svampebekæmpelse ved bejdsning af korn, og midler med pyriproxyfen er godkendt til insektbekæmpelse på prydblommer og i agurk.

Økonomiske og administrative konsekvenser:

Hvis stofferne optages på bilag I, forventes direktiverne at træde i kraft 1. januar 2009 og at skulle være implementeret et halvt år efter ikrafttrædelsen. 4 år efter ikrafttrædelsen skal eventuelle danske godkendelser med clofentezin, dicamba, difenoconazol og pyriproxyfen være vurderet på ny og eventuelt være ændret i overensstemmelse med direktivet.

Denne revurdering får marginale administrative konsekvenser for Miljøstyrelsen og erhvervslivet.

Der er i øvrigt ingen økonomiske eller administrative konsekvenser for stat og kommuner.

Beskyttelsesniveau:

Det er ikke umiddelbart muligt at vurdere konsekvenserne for beskyttelsesniveauet i Danmark ved en optagelse af aktivstofferne på bilag I til direktiv 91/4141/EØF, idet effekten på beskyttelsesniveauet vil afhænge dels af, om der konkret søges om godkendelse af et middel med det pågældende aktivstof i Danmark, og dels af den efterfølgende nationale vurdering af, om midlerne kan godkendes under danske forhold.

5. Høring

Forslagene har været forelagt Miljøspecialudvalget, hvor der er indkommet høringssvar fra **Greenpeace** og **DANVA**.

Greenpeace anfører, at da dicamba er fundet i dansk grundvand og lenacil er fundet i både dansk og udenlandsk grundvand bør Danmark stemme i mod de tre aktivstoffers optagelse på bilag I.

DANVA har i sit høringssvar beklaget at have modtaget høringsmaterialet med meget kort frist. Foreningen angiver i den forbindelse, at der reelt er tale om en pseudohøring, hvor foreningen ikke får mulighed for at give et fyldestgørende høringssvar. I dette tilfælde er situationen specielt alvorlig, idet der end ikke findes EU-godkendelsesrapporter ("conclusions") fra EFSA. Dette betyder, at foreningen end ikke kan få at vide, hvad de ansøgte pesticider skal bruges til. Foreningen er klar over, at Miljøstyrelsen ikke er herre over dette forhold, men er stærkt forundret over, at man på den manglende dokumentationsbaggrund ønsker at gennemføre behandlingen af denne optagelsessag.

Efter foreningens opfattelse, kan Danmark ikke medvirke til at godkende stoffer, hvorom man blot ved, at "det forventes angivet, at vurderingerne af stofferne ud fra de i bilag angivne anvendelsesområder har vist, at det kan antages, at stofferne og midlerne indeholdende disse stoffer opfylder betingelserne for i henholdsvis artikel 4 og artikel 5 i direktiv 91/414/EØF for optagelse på bilag 1". Foreningen opfordrer derfor ministeren til at kræve behandlingen af disse stoffer udsat med baggrund i den manglende dokumentation. Hvis det ikke lykkes at få behandlingen udsat, opfordrer foreningen til at Danmark stemmer nej til optagelse af alle stofferne, da vi ikke på det foreliggende grundlag kan forsvare andet. Fremadrettet opfordrer foreningen ministeren til at sikre retningslinier for såvel behandling i EU som for den nationale høring af stofferne.

Foreningen angiver på egen hånd at have fundet informationer om visse af stofferne, og anbefaler på den baggrund, at stofferne ikke godkendes

6. Forhandlingsituationen

Forslagene forventes vedtaget med kvalificeret flertal.

7. Dansk holdning

Ved behandlingen i EU er det vurderet, at der er klare indikationer af, at der generelt er sikre anvendelser for stofferne clofentezin, dicamba, difenoconazol, diflubenzuron, imazaquin, lenacil, oxidiazon, picloram og pyriproxyfen til de i vurderingsrapporterne angivne formål.

Regeringen har imidlertid ikke haft det nødvendige materiale og den nødvendige tid til at behandle sagen, hvorfor regeringen vil lægge vægt på, at sagen udsættes. Alternativt vil regeringen stemme imod Kommissionens forslag.

I øvrigt ønsker regeringen i overensstemmelse med den danske linie i tidligere forslag om optagelse af aktivstoffer på bilag I til direktiv 91/414/EØF, at Kommissionen afgiver en erklæring, der anfører, at den såkaldte AOEL-værdien (Acceptable Operator Exposure Level) ikke er bindende, såfremt der ikke er fastsat harmoniserede regler for fastsættelse af denne. Der er på EU-plan endnu ikke fastsat harmoniserede regler om beregning af AOEL-værdi eller modeller for beregning af den eksponering sprøjteførere eller arbejdere udsættes for under sprøjtningen eller ved arbejde med behandlede planter. I vurderingsrapporterne for henholdsvis clofentezin, dicamba, difenoconazol, diflubenzuron, imazaquin, lenacil, oxidiazon, picloram og pyriproxyfen er der imidlertid angivet AOEL-værdier under bindende sundhedsmæssige værdier.